

"וְנָחֲלֶתֶם אוֹתָהּ אִישׁ כְּאָחִיו" (יחזקאל מז 14)

חלוקה אגליטרית של

חפצים בדידים

Egalitarian Item

Allocation

אראל סגל-הלוי

חלוקה אגליטרית

תזכורת: חלוקה אגליטרית = חלוקה שבה
הערך הקטן ביותר בין כל השחקנים
הוא גדול ביותר בין כל החלוקות:

$$\max_X \min_i V_i(X_i)$$

כשהמשאבים רציפים, וההערכות מנורמלות, כל
חלוקה אגליטרית היא פרופורציונלית.

כשהמשאבים בדידים, זה לא מתקיים.

דוגמה: 99 חפצים, שני אנשים. החלוקה
האגליטרית היא 49:50 – לא פרופורציונלית.

חלוקה אגליטרית היא "הכי קרובה
לפרופורציונלית" בהתחשב בחפצים הבדידים.

חלוקה אגליטרית - חישוב

כשהמשאבים רציפים, קיים אלגוריתם יעיל
למציאת חלוקה אגליטרית.

משפט. כשהמשאבים בדידים, מציאת חלוקה
אגליטרית היא בעיה NP-קשה.

הוכחה. רדוקציה מבעיית חלוקת המספרים
(*Partition*): "נתונים m מספרים חיוביים שסכומם $2S$.
האם ניתן לחלקם לשתי קבוצות שסכומן S ?"

בהינתן בעיית חלוקת מספרים P , נגדיר בעיית חלוקת
חפצים Q , עם שני שחקנים המייחסים לכל חפץ j את
המספר j . התשובה לבעיית P היא "כן" אם ורק אם
ערך החלוקה האגליטרית בבעיית Q הוא S . ***

איך פותרים בעיות NP-קשות?

זמן הריצה	איכות הפתרון	
מעריכי במקרה הגרוע; מהיר בבעיות קטנות	תמיד מיטבי	אלגוריתם מדוייק
תמיד פולינומיאלי	לא מיטבי, אבל קרוב	אלגוריתם קירוב

**חלוקה אגליטרית -
אלגוריתמים מדויקים**

חיפוש במרחב המצבים

state-space search

מצב של חלוקה חלקית: = וקטור באורך $n+1$ (מספר החפצים שחולקו, הערך של כל שחקן).

המצב של חלוקה ריקה = $(0, \dots, 0; 0)$.

הרעיון:

- נתחיל מחלוקה ריקה;
- ניצור את כל n המצבים הנובעים ממצב קיים + חלוקת חפץ אחד;
- נמחק מצבים מיותרים (גיזום – pruning; פירוט בהמשך);
- מתוך כל המצבים הסופיים (m חפצים חולקו), נבחר מצב עם הערך המינימלי הגדול ביותר.

חיפוש במרחב המצבים – דוגמה

חפץ ג	חפץ ב	חפץ א	
55	11	11	שחקן 1
33	22	22	שחקן 2
0	44	33	שחקן 3

מצב התחלתי: $(0 ; 0,0,0)$

נתינת חפץ א: $(1 ; 11,0,0)$, $(1 ; 0,22,0)$, $(1 ; 0,0,33)$.

נתינת חפץ ב: $(2 ; 22,0,0)$, $(2 ; 11,22,0)$, $(2 ; 11,0,44)$

$(2 ; 11,22,0)$, $(2 ; 0,44,0)$, $(2 ; 0,22,44)$

$(2 ; 11,0,33)$, $(2 ; 0,22,33)$, $(2 ; 0,0,77)$.

נתינת חפץ ג: 27 מצבים. באופן כללי: n^m .

ג'יזום (pruning) – כלל א

כלל א: נמחק מצבים זהים.

מצב התחלתי: (0 ; 0,0,0)

נתינת חפץ א: (1 ; 11,0,0), (1 ; 0,22,0), (1 ; 0,0,33).

נתינת חפץ ב: (2 ; 22,0,0), **(2 ; 11,22,0)**, (2 ; 11,0,44)

~~(2 ; 11,22,0)~~, (2 ; 0,44,0), (2 ; 0,22,44)

(2 ; 11,0,33), (2 ; 0,22,33), (2 ; 0,0,77).

נתינת חפץ ג: 27 24 מצבים.

באופן כללי: לכל היותר $m * V^n$, כאשר V הוא הערך הגדול ביותר של סל כלשהו לשחקן כלשהו.

--- לכל n קבוע, האלגוריתם פסאודו-פולינומיאלי.

גיזום – כלל ב (branch-and-bound)

כלל ב: נמחק כל מצב, **שהחסם האופטימי** שלו אינו טוב יותר **מהחסם הפסימי** הטוב ביותר שמצאנו.

- **חסם פסימי** = התוצאה המיטבית לא תהיה גרועה יותר. *דוגמה: חלק את החפצים שנשארו באקראי.*

- **חסם אופטימי** = התוצאה המיטבית לא תהיה טובה יותר. *דוגמה: תן כל החפצים שנשארו לכולם.*

המצב (0 ; 0,0,0):

- **חסם פסימי: 11** (א:1, ג:2, ב:3).

- **חסם אופטימי: 77** (א:1+ב+ג, א:2+ב+ג, א:3+ב+ג).

המצב (2 ; 22,0,0):

- **חסם אופטימי: 0** (נותנים את חפץ ג לכולם).

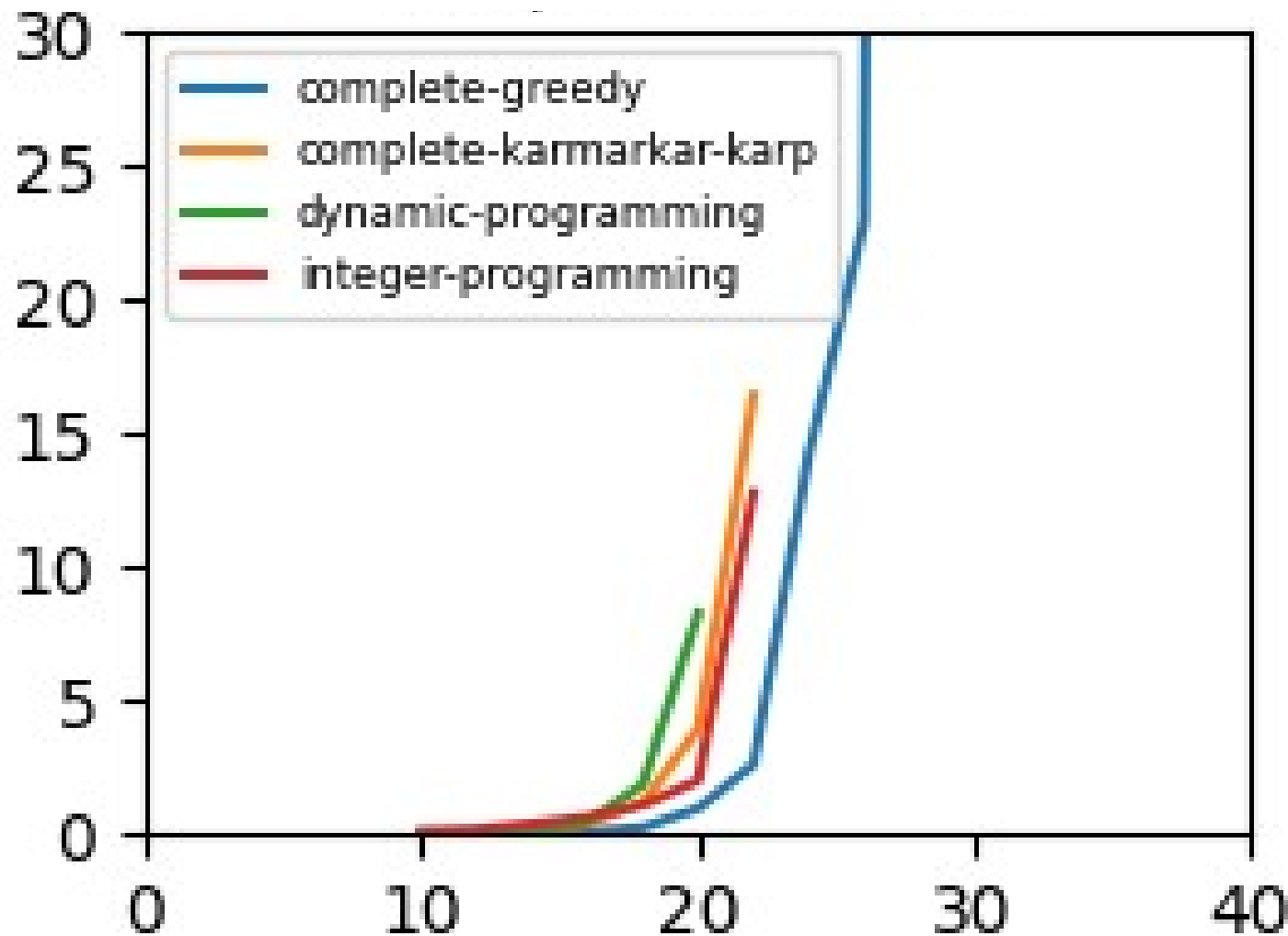
- אפשר לגזום את המצב הזה!

חסמים

- בבעיית מקסימום, חסם אופטימי = חסם עליון, חסם פסימי = חסם תחתון (אופטימי \leq אמיתי \leq פסימי).
- בבעיית מינימום, חסם אופטימי = חסם תחתון, חסם פסימי = חסם עליון (אופטימי \geq אמיתי \geq פסימי).
- האלגוריתם מהיר יותר ככל שהחסמים הדוקים יותר (= קרובים יותר לערך האמיתי).
- האתגר של מפתחי אלגוריתמים מדוייקים: למצוא חסמים הדוקים יותר.

כללי גיזום – השוואה

- גיזום מצבים זהים מועיל בתיאוריה (בסיבוכיות);
- גיזום לפי חסמים מועיל במציאות (בזמן הריצה):

**חלוקה אגליטרית -
אלגוריתמי קירוב**

בעיית תיזמון העבודות

צריך לחלק m עבודות-חישוב בין n מחשבים זהים, כך שזמן הסיום של העבודה האחרונה יהיה קצר ביותר.

דוגמה: 4 מחשבים, 9 עבודות עם זמני-ריצה (בשניות):

4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7.

- תזמון א: 5+6, 5+6, 4+7, 4+4+7
זמן סיום: 15.

- תזמון ב: 6+6, 7+5, 7+5, 4+4+4
זמן סיום: 12 – מיטבי.

- תזמון א הוא קירוב $5/4$ לתזמון המיטבי.

תיזמון העבודות וחלוקה אגליטרית

בעיית תיזמון m עבודות על n מחשבים שקולה לבעיית חלוקה אגליטרית של m מטלות (=חפצים עם ערך שלילי) בין n אנשים עם הערכות זהות.

דוגמה: 4 אנשים, 9 מטלות, ערכים (שליליים):

-4, -4, -4, -5, -5, -6, -6, -7, -7

- חלוקה א: -5-6, -5-6, -4-7, -4-4-7
ערך מינימלי: -15.

- חלוקה ב: -6-6, -7-5, -7-5, -4-4-4
ערך מינימלי: -12 - חלוקה אגליטרית.

- חלוקה א הוא קירוב $5/4$ לחלוקה האגליטרית.

תיזמון רשימה – List Scheduling

1. לכל עבודה j בין 1 ל- m :

2. תן את j למחשב עם זמן-סיום נוכחי קטן ביותר.

1. לכל מטלה j בין 1 ל- m :

2. תן את j לשחקן, שהעלות (=מינוס הערך) הנוכחית שלו קטנה ביותר (=קרובה ביותר לאפס).

דוגמה: 4 אנשים, 9 מטלות עם עלויות:

4, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7.

שחקן א	שחקן ב	שחקן ג	שחקן ד
4 5 7	4 6	4 6	5 7

עלות מקסימלית: 16 (ערך מינימלי: מינוס 16).

אלגוריתם הרשימה – יחס הקירוב

משפט. אלגוריתם הרשימה לחלוקת מטלות מוצא חלוקה שבה העלות המקסימלית $> \text{פי } 2$ מהעלות האגליטרית.

הוכחה. נסמן: $\text{OPT} =$ העלות האגליטרית. נחלק את כל העלויות ב- OPT . לאחר החלוקה, סכום העלויות של כל שחקן בחלוקה האגליטרית ≥ 1 . לכן, העלות של כל מטלה ≥ 1 , וסכום העלויות של כל המטלות $\geq n$.

בכל סיבוב באלגוריתם, סכום העלויות של כל המטלות שכבר חולקו $> n$. לפי כלל שובר־היונים, העלות הקטנה ביותר של שחקן כלשהו > 1 . לכן, סכום העלויות החדש של השחקן שקיבל מטלה > 2 . **לכן,** בסוף הסיבוב האחרון, העלות של כל שחקן > 2 . ***

תיזמון "המטלה הארוכה ראשונה"

Longest Processing Time First – LPT

נקרא גם: האלגוריתם החמדני - Greedy

1. סדר את העבודות בסדר יורד של זמן הריצה;
2. הפעל "תיזמון רשימה" על הרשימה המסודרת.

1. סדר את המטלות בסדר יורד של העלות שלהן;
2. חלק את המטלות בעזרת "אלגוריתם הרשימה".

דוגמה: 4 אנשים, 9 מטלות עם עלויות:

4, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7.

שחקן א	שחקן ב	שחקן ג	שחקן ד
7 4 4	7 4	6 5	6 5

עלות מקסימלית: 15 (ערך מינימלי: מינוס 15).

האלגוריתם החמדני – יחס הקירוב

משפט. האלגוריתם החמדני מוצא חלוקת מטלות עם עלות מקסימלית $> \frac{4}{3}$ פי $\frac{4}{3}$ מהעלות האגליטרית.

הוכחה. נחלק את כל העלויות ב- OPT כמו קודם.

נחלק את המטלות לשני סוגים: גדולות: עלות $< \frac{1}{3}$; קטנות: עלות $\geq \frac{1}{3}$. בכל סל בחלוקה האגליטרית יש ≥ 2 מטלות גדולות, ובסך־הכל יש $\geq 2n$ מטלות גדולות.

האלגוריתם החמדני מחלק קודם את כל המטלות הגדולות, ואז את כל המטלות הקטנות.

נוכיח את המשפט בשתי טענות־עזר: **טענה א** מתייחסת לשלב חלוקת המטלות הגדולות, ו**טענה ב** מתייחסת לשלב חלוקת המטלות הקטנות. --<

האלגוריתם החמדני – יחס הקירוב

טענה א: לאחר שהאלגוריתם סיים לחלק מטלות גדולות, העלות הכוללת של כל שחקן ≥ 1 .

הוכחה: אם יש n מטלות גדולות, אז האלגוריתם החמדני נותן מטלה גדולה אחת בלבד לכל שחקן, וברור שהעלות ≥ 1 .

נניח שיש $n+t$ מטלות גדולות, עבור t בין 1 ל- n .

בחלוקה המיטבית יש t סלים עם שתי מטלות גדולות, ועוד $n-t$ סלים עם מטלה גדולה אחת. נקרא לשתי מטלות גדולות:

• **משודכות** - אם הן נמצאות יחד בסל אחד בחלוקה המיטבית;

• **תואמות** - אם סכום העלויות שלהן קטן או שווה 1.

ישנם t זוגות של מטלות גדולות משודכות (ולכן תואמות), ועוד $n-t$ מטלות לא-משודכות. לכן, מטלה $n-t+2$ תואמת למטלה $n+t-k+1$ לכל k בין 1 ל- t .

האלגוריתם החמדני מחלק את מטלות 1, ..., n , מטלה אחת לכל שחקן. ואז נותן את מטלה $n+t-k+1$ לשחקן שקיבל את $n-t+k$. הזוגות הללו תואמים

האלגוריתם החמדני – יחס הקירוב

טענה ב: כאשר האלגוריתם נותן מטלה קטנה לשחקן כלשהו, העלות החדשה שלו $> 4/3$.

הוכחה: סכום העלויות של כל המטלות שכבר חולקו $> n$. לפי כלל שובך־היונים, העלות הקטנה ביותר של שחקן כלשהו > 1 . בתוספת מטלה קטנה אחת, העלות החדשה $> 4/3$. ***

האלגוריתם החמדני - המשך

- ניתחנו את האלגוריתם החמדני לחלוקת מטלות לשחקנים עם הערכות זהות.
- אפשר להשתמש באותו אלגוריתם לחלוקת חפצים לשחקנים עם הערכות זהות: הערך המינימלי $< P_i$ $3/4$ מהערך האגליטרי.
- לשחקנים יש הערכות שונות, הבעיה הרבה יותר קשה – נושא למחקר.

אלגוריתם מדויק + אלגוריתם קירוב

- במציאות מקובל לשלב את שני סוגי האלגוריתמים:
 - משתמשים באלגוריתם מדויק – חיפוש במרחב המצבים;
 - מחשבים חסמים פסימיים בעזרת האלגוריתם המקרב – כגון האלגוריתם החמדני שלמדנו.
 - אם נגמר הזמן, והחיפוש במרחב המצבים עדיין לא מצא חלוקה מיטבית – מחזירים את החלוקה הכי טובה שהחיפוש מצא עד כה.
 - החסם הפסימי מבטיח, שהחלוקה הזאת טובה לפחות כמו החלוקה של האלגוריתם המקרב.